

"בני" אמרה האם "כשהאפרוח גדל, התרנגולת לא תוכל להחזיק בו. לך, אם כן, ושרגלך לא תתקל באבן!"

עלה הבן הבכור על סוסו, נפרד תחילה מכם, קוראי היקרים, אחר כך מאמו, ויצא לדרכו. האם רכב יום, חודש או אולי אפילו שנה, לא אדע, אך לבסוף עלה על דרך, שכפי שאומרים: ניתן להתקדם בה, אך לשוב לא ניתן. מה עליו לעשות? להמשיך בדרך הזו?

עד שיחליט הבן הבכור כיצד לנהוג נספר על בנה האמצעי של הזקנה:

הוא היה פרח, שהפך לתפוח מפואר. גם הוא ניתק מהענף שלו ורצה לצאת לראות את העולם.

הוא השתחוה לאמו, ואמר:

"אימי היקרה, אחי הבכור לא חזר. אלך בדרכו, אולי אמצאנו ואולי אמצא גם את אושרי?"

"לך בני ענתה האם תפרד ממני בדרך אחת, ולוואי ותשוב אלי באותה הדרך!"

נפרד מאמו הבן האמצעי, שם בתרמילו ברינזה עם פיתה, נישק את סוסו על המצח ואמר אליו:

"שאני סוסי האהוב, ולוואי ששום נהר או הר לא יצליחו לעצור בעדנו".

שלשת האחים והפרי היפהפייה

אומרים, חיה לה בעולם זקנה עניה ולה שלשה בנים. והאחד יפה מהשני. הבן הבכור היה כמו תפוח בשל על עץ.

האמצעי כמו פרח התפוח, והצעיר כמו ניצן של פרח: אוגר מיצים ואוסף כוחות.

כאשר התפוח מבשיל הוא נופל מהעץ לאדמה.

כאשר צעיר מבשיל, ביתו נעשה קטן עליו. הוא רוצה לראות מה יש ומה אין בעולם. בא הבן הבכור לאמו, משתחוה ואומר:

"אימי, ברכיני לדרכי. לכל אדם יש כוכב. אי שם ישנו גם הכוכב שלי. אלך אחפשהו. אומרים שחיה בעולם פרי כל כך יפה, שניתן לא לאכול, לא לשתות ורק להסתכל עליה. אולי היא הכוכב שלי?"

לא הייתי רוצה להעציב אתכם, אך גם הוא הגיע לאותה הדרך אשר ניתן להתקדם בה אך לשוב לא ניתן.

אך אל ייפול רוחכם: כפי שבאביב השלגים נמסים מהשמש, כך כל הצרות תחלופנה ותיכון השמחה.

ועכשיו נספר על בנה הצעיר של הזקנה.

הוא היה עדיין ילד, כמו הניצן על ענף העץ. אך כפי שפרח יפה מתפתח לפרי בשל גם האח הקטן התבגר.

וכך, יום אחד הוא בא אל אמו אומר:

"שמעני אמי! אינני טוב מאחיי או יפה מהם. אם הם היו חייבים לצאת לחפש את אושרם בעולם, אז גם אלי בטח לא יבוא האושר בעצמו. אלך גם אני, ואמצא את אחיי היכן שיהיו: מתחת לאדמה או על פני השמים, אביא אותם ואביא את הפרי היפהפייה ואשמח את לבך."

"טוב דיברת בני" ענתה הזקנה "אם כי טוב יותר היה לו הגוזל לא היה נוטש את הקן. אך אני יודעת שמלותיי לא יעצרו בעדך, לך אם כן. אך לכל מקום שתגיע זכור להביט אחורה, אל מחוזות משפחתך. וכדי שכוחך יירב עוד יותר, אתן לך לדרך מזכרת"

יצאה הזקנה לחצר, לקחה חופן אדמה מתחת לכל אחת מארבעת פינות הבית, שמה בשקית ואמרה:

"כאשר יהיה לך קשה, בני האהוב, אדמה זו, אדמת אבות-אבותינו תעזור לך. אם כשפים רעים יפלו בדרכך - היא תגרשם."

לקח הבן את אדמת מולדתו, נישק אותה, הצמיד בכבוד אל מצחו והחביא אותה על חזהו.

הזקנה נותרה על מפתן הבית, ואילו הבן הצעיר עלה על סוסו, הקיף את הבית, השתחוה לאמו ויצא לדרכו.

*

הוא עבר הרים וחצה עמקים ולבסוף הדרך הובילה אותו לחומת אבן גבוהה.

ירד הבן הצעיר מסוסו, דילג מעל חומת האבן ומצא עצמו בגן גדול. גדל שם כל שהאדם יכול לחלום עליו. אכל העלם כמה תפוחים, משמשים, ואגסים עסיסיים ואחר כך התכופף אל המעין והחל לשתות.

הוא שתה הרבה מים, כי היום היה חם, וכשהרים את ראשו, ראה לפניו איש זקן.

"אפילו הנחש אינו מכיש אדם, בעודו שותה אמר הזקן. לכן גם אני לא פניתי אליך בטרם תרוה את

צימאונך. ברוך תהיה איזריו".

התפלא הבן הצעיר מאוד, השתחווה, ושאל:

"מאיפה, אבי הסב, אתה מכיר את שמי?"

"כתוב בספרים עתיקים" ענה הזקן "כי גיבור בשם איזריו יעבור בדרך זו. על כן אני ממתין לו כבר הרבה שנים. אני יודע את אשר רוצה ליבך. השבע לי בחלב בו הניקה אותך אמך, כי תשוב בדרך זו ותעשה אז, את אשר אבקש ממך. אני בתמורה, אלמד אותך כיצד להשיג את הפרי היפהפה."

"אני נשבע לך בחלב בו הניקה אותי אמי, כי אשוב בדרך זו ואעשה אז, את אשר תבקש ממני, אישי הקשיש" ענה לו איזריו.

או אז הזקן אמר:

"הקשב איזריו, וכל מלה שאומר, השחל על זיכרונוך כאילו היית משחיל פנינה על חוט. הפנה פניך אל ההרים האלה, וסע לשם. אחרי זמן מה, אולי קצר אולי ארוך, תתקל בדרכך בצרה. היא תלבש צורה של מים שוצפים שירצו לסחוף אותך ולהטביעך. אך אתה רק תקרא: 'אתם רדודים מדי בשבילי!', וזרז את סוסך, ואז תראה מה יקרה.

צרה שניה תלבש צורה של אש, שתנסה לשרוף אותך. אך אל תירא. היה אמיץ ואמור: 'אך! כמה

קריר!". ושוב תראה מה יקרה.

אחר כך תפגוש שני רעבים שיריבו ביניהם. ואתה היה חכם והשלם בינם. ואז הם יהפכו לשבעים, והדלת לבית בהרים תפתח מעצמה בפניך. ואז תגיע אל הפרי היפהפייה.

אם ישנה היא - נשקנה בשנתה. אך אם התחבאה מפניך - קח את צעיפה, או את צמידה או את נעלה. קח ונוס. ואל תביט לאחור! אם תסתובב ולו פעם אחת - תהפוך לאבן. פרי תקרא לך, תתחנן, אך אתה אל תקשיב לה, זרז את סוסך ודהר קדימה. עצור רק על אדמת מולדת, בני.

ועתה לך, עלם צעיר. מי ייתן ודרך ארוכה זו תהפוך לקצרה עבורך!"

איזריו השתחווה לזקן, עלה על סוסו ורכב.

אחרי זמן מה הוא שומע רעש כזה, שאון כזה, כאילו הדרקון טיניינה זחל על האבנים. כאילו סערה פרצה.

סוסו של איזריו החל רועד תחתיו מפחד, עצר במקומו וסרב להמשיך. הצעיר הצליף בסוס בשוטו, הסוס קפץ שלש קפיצות ושוב עצר. איזריו ראה כי לפניו זורם נהר. המים כאילו נושכים באבנים, ואלה כאילו נלחמים בהם. הקצף מתיז השמיימה, כאילו עננה כיסתה את השמים. אבוי

למי שיעז להיכנס לנהר! הוא יבלע שור כמו גם רוכב או הולך רגל.

אך בנה הצעיר של הזקנה, רק קימט את מצחו, נתן מכה לסוסו וקפץ למים.

"אתה יכול לנהום כמה שתרצה, נהר, לא תפחיד אותי! אתה רדוד מדי עבורי, בקושי תרטיב לסוסי את החזה!"

ולפתע שקטו המים. שאגות טיניינה נעלמו. כל הנהר נעלם כאילו בלעה אותו האדמה. רק פה ושם סלעים גדולים, כמו גיבורים עייפים, נותרו על קרקעיתו.

לפתע אחד הסלעים נאנח חרש. התפלא איזריו, עצר את סוסו וחשב:

"איזה סבל זה צריך להיות, עד שאפילו אבן נאנחת. חכי, אשפוך עלייך מעט אדמת אבות: אם את עצם דומם, תישארי דוממת; אך אם את ייצור חי, האדמה תגבר על הכשפים והיצור יעמוד מולי".

איזריו הוציא את שקית האדמה, שהייתה תלויה על חזהו, הוציא מתוכה מעט אדמה ופיזר על האבן. האבן הסתובבה בכבדות, התרוממה מעלה, והפכה עלם צעיר, אחיו הבכור של איזריו.

האחים זיהו האחד את השני ומאוד שמחו, בואו נשמח איתם, קוראים יקרים!

האח הבכור אמר לאחיו הקטן:

"כיצד הגעת לכאן? הרי אפילו ציפור, אם תרצה להגיע לכאן - תשבור את כנפיה. הרי זו הדרך בה ניתן ללכת קדימה אך לחזור אי אפשר. בשעה רעה נכנסתי לנהר הזה. המים נשאו אותי, הקצף הסתיר את עיניי, אבנים לחצו את רגליי לקרקע. אומר לך את האמת: נבהלתי והסתובבתי לשוב. ומיד הפכתי לאבן.

הקשב אחי: מי יודע מה עוד מצפה לנו בדרך? בוא נפנה את סוסינו חזרה ונדהר הביתה, לפני שיהיה מאוחר."

אך איזריו הביט באחיו בחיוך ואמר:
"אל תירא אחי! צא אל גדת הנהר, אל גבולות ארצנו ושם חכה לי."

איזריו עלה על סוסו, ליטף את צווארו בחיבה, והסוס נשא את העלם.

דרכו לא הייתה סוגה בשושנים, אלא אבנים וסלעים. אך גיבורנו דוהר אמה אחרי אמה, מבלי להסתכל תחת רגליו, מבלי לסטות שמאלה או ימינה. רק קדימה וקדימה הוא דוהר על סוסו.

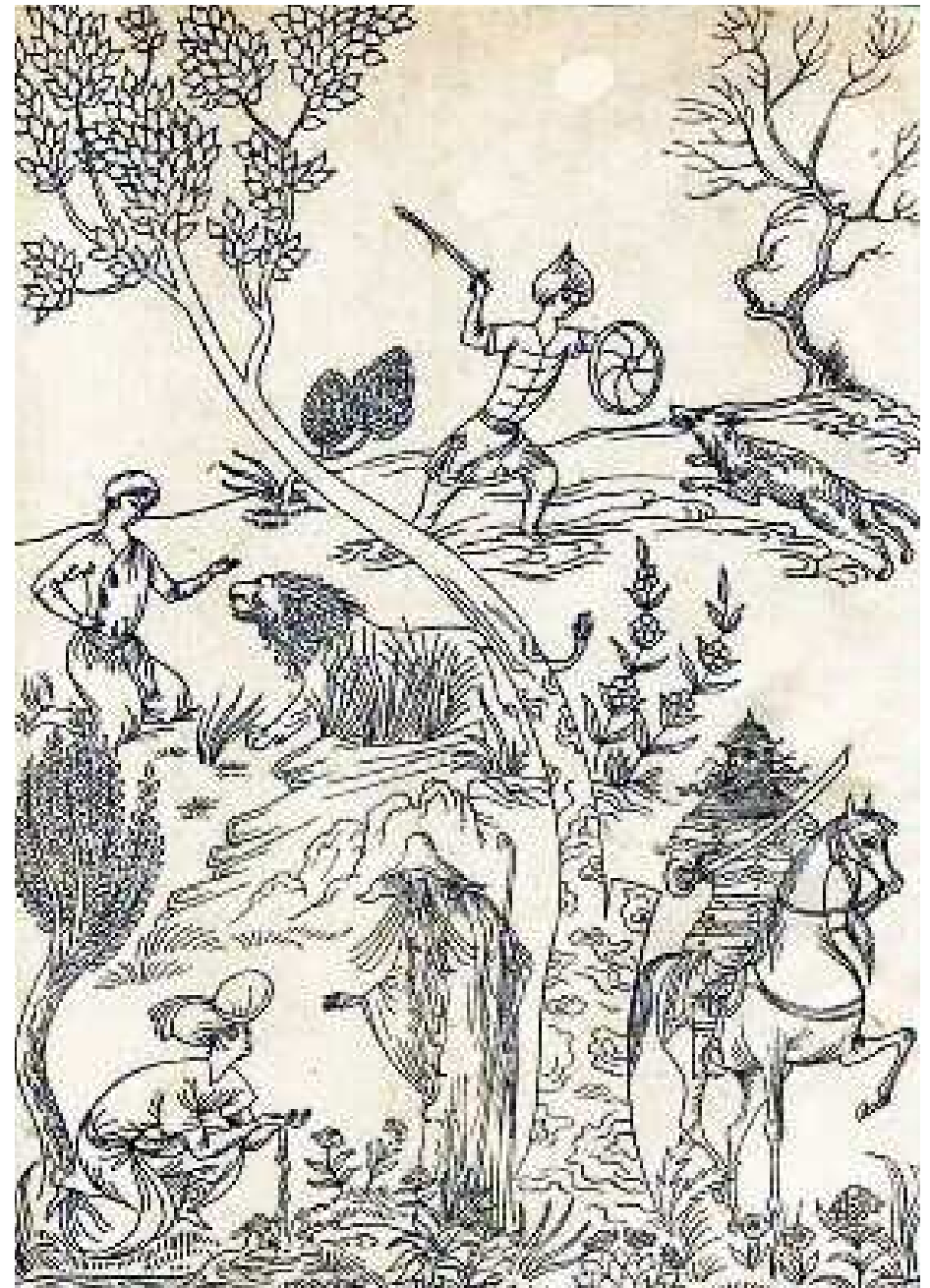
עד שהגיע לקצה העמק. וכאן, כאילו טיניינה נשף בחום. עצר הסוס וסרב ללכת הלאה. הצעיר לחץ

ושוב נעמד כאילו נידבק לאדמה.
איזריו לא ראה אש, אך כולו כאילו בער! לא יכול
היה לנשום, ידיו רפו, עיניו חשכו. "מה זה?! קרא
איזריו לבסוף האם אין בי לב של אריה? או
שאדמת אבותיי איבדה את כוחה?
"אל תפחיד אותי, עמק! מעולם לא הפנית את
גבי לאויב, וגם עכשיו לא אעשה זאת! שרוף אותי
כאוות נפשך, אבל אני גם כך מרגיש קרירות!"
ובאותו הרגע, אכן השתררה קרירות נעימה בכל
העמק.

איזריו המשיך בדרכו. אחרי זמן מה, הוא רואה:
עומד עץ ליד אבן לבנה. ואין על העץ לא קליפה ולא
אף ענף. כאילו השמש שרפה אותו מזה מאה שנה.
אך בקצה קצהו של העץ, בפסגה, נותר עלה בודד
וממנו זולגות טיפות זכות: כאילו העץ בכה
התפלא איזריו.

"מה שלא יהיה, משהו מסתתר מאחורי זה!
אנסה גם כאן את כוחה של אדמת אבותיי."
הוא הוציא את השקית, לקח חופן מהאדמה וזרק
על השורשים המיובשים.

פתאום כל העץ התכסה עלים, ענפיו כאילו
התנדנדו ברוח וזזו לצדדים, כאילו דלת נפתחה.
ומתוכה יצא אחיו האמצעי של איזריו.

את צידי, הצליף בשוטו, הסוס קפץ שלש קפיצות

"הו אחי איזריו! איזו קרירות נעימה אני מרגיש עכשיו! כאילו הוצאת אותי מחבית של זפת רותחת! אמור לי: מאיפה לקחת כוח כזה?"

"אין זה כוחי" ענה איזריו "כי אם כוחה של אדמת אבותינו. עכשיו שב לך כאן אחי, תנוח מעט, ואני אעבור עוד עד קצה העמק הזה ואחרי כן אחזור לקחתך".

נתן איזריו לאחיו האמצעי קצת פיתה עם ברינזה, השאיר אותו ליד האבן הלבנה והמשיך לדהור הלאה.

הוא מצא כבר את שני אחיו, אך היכן נמצאת הפרי היפהפייה, זאת לא יידע.

הפרי בינתיים יושבת בביתה ושומעת: אדם כלשהו מתקרב אליה. הוא כבר דורך על אדמתה.

על כן הטילה את כשפיה ובלבלה את דרכי איזריו. הנה הוא רואה בית אבן יפהפה, אך לפתע מכסה אותו עננת אבק. חודר איזריו מבעד האבק, והנה הבית נעלם! ובמקומו ניצב הר.

טיפס איזריו על ראש ההר, והנה הר חדש צמח תחתיו, גבוה אפילו מקודמו.

"כנראה שפרי נמצאת כבר קרוב, ואלו כשפיה" חשב איזריו.

כאשר השמש נשענה על ההרים, איזריו הגיע אל

שערי הבית.

והוא רואה: מצד אחד של השער קשור בשרשרת אריה, ומצדו השני חד-קרן.

בפני האריה מונחת ערמת קש ולפני החד-קרן מונח בשר. האריה מנסה להגיע אל הבשר והחד-קרן מנסה להגיע אל הקש. אך השרשראות של שניהם קצרות ואינן מאפשרות להם להגיע לאוכל. מרוב כעס, החיות היו מוכנות לטרוף אחת את השניה! מי יעז להתקרב אליהן? בנו של איזה אב יעבור ביניהן?

הורידים במצחו של איזריו תפחו מרוב מאמץ, העצמה גאתה בו: הוא חטף את הבשר וזרק אל האריה, חטף את הקש והטיל אל החדקרן. האריה והחדקרן התנפלו מיד על מזונם והחלו לאכול ואיזריו עבר ביניהם נכנס אל חצר הבית.

הוא רואה מזרקה תחת שלשה עצי תפוח, ובמזרקה, מתרחצת פרי יפהפייה. התפוחים נופלים מהעצים אל המים. פרי תופסת אותם, משחקת בהם, זורקת אותם מעלה, והתפוחים נדבקים חזרה לענפים.

איזריו חמק חרש, חטף את נעלה של הפרי ונמלט.

העצים התנדנדו, הענפים נהמו, כל התפוחים

נפלו למים.

נחרדה פרי היפה, הסתובבה, אך ראתה רק את גבו של איזריו.

"עצור נערי! קראה עצור, מאור עיניי!"

אך הפרי היפהפייה לא הצליחה לרכך את ליבו של איזריו. בחזהו פועם לב אריה ולא לב גדי.

לשוא קוראת לו פרי ומתחננת - איזריו לא הסתובב, עלה חיש מהר על סוסו ורכב משם בדהרה.

רץ סוסו של איזריו, והדרך נשרכת אחריו כמו חבל ארוך.

זמן מה רכב ידידנו הצעיר, רב או מועט זאת לא אדע, העיקר שלבסוף הגיע אל האבן הלבנה, שם חיכה לו אחיו האמצעי.

"ברוך אתה בשובך! אמר לאיזריו עיני יבשו כבר מלצפות לבואך וליבי כבד מדאגה לך.

אמור לי: האם חזרת כאריה, או כשפן?"

"זה לא הזמן לדיבורים, אחי היקר ענה איזריו עלה חיש מהר על סוסי! אל תביט לצדדים ואל תקשיב לשום קולות!"

איזריו כיסה את אחיו בשמיכה שלו והם דהרו משם.

והפרי שלנו מאזינים יקרים, רצה אחרי איזריו.

אך היא ראתה שבשום דרך לא תוכל להשיגו. קראה על כן לרוח ועל כנפיה טסה אחריו.

"עצור נערי!" קראה "סובב אלי את פניך לפחות

פעם אחת, שאוכל לראות אותך!"

אך איזריו זוכר את עצתו של הזקן: עיניו פקוחות ואוזניו אטומות. הוא רוכב כל הזמן קדימה, מבלי להסתכל אחורה.

וכך מאזיני היקרים, הוא חצה את הנהר והגיע לארץ מולדתו וירד מסוסו בדיוק במקום שם השאיר את אחיו הבכור.

רק אז הוא פנה אחורה והסתכל בעמק: מה יש שם ומה אין?

רואה איזריו: צועדת לה פרי. לא פרי, כי אם כוכב שירד משמים ונעמד בפניו. אומר לשמש: "כבי, ואני אאיר תחתייך" ולפרחים אומר: "ניבלו, ואני אפרח במקומכם!"

נגשה פרי אל האחים והשתחוה, ואל איזריו אמרה:

"עד כה, שום אדם מעולם לא ניצח את כשפיי, ורק כוחך ואומץ לבך הביאוני אל אדמת אבותיך. כעת כאן יהיה ביתי, אשאר איתך."

איזריו חייך אליה, הוציא את נעלה מהחורג'ון
ואמר:

"נעלי את נעלך, פרי, וגשי אל אחי הבכור. הוא
הראשון שיצא לחפש אותך, לו תהיי לאישה ולי היי
לאחות."

אך האח הבכור אמר:
"לא איזריו, לא אני מצאתי יצור מופלא זה ולא
אני אקחנו."

אז פנה איזריו לאחיו האמצעי ואמר:
"גם ממך, אחי, אני צעיר! קח לך את פרי,
שתשמח את לבך, ולי היא תהיה לאחות אהובה."
"חדל איזריו" ענה אחיו האמצעי "עלי לחזור על
דבריו של אחינו הבכור: לא אני מצאתי פלא זה, ולא
אני אקחנו. קח לך את פרי לאישה ולנו היא תהיה
לאחות."

"תודה לכם אחיי היקרים! ענה איזריו אני מאחל
גם לכם לזכות באושר כזה."
"וכעת, בואו נשוב מהר הביתה ונגרום אושר
לאמנו הזקנה."

איזריו ניגש אל הסוס וחשב:
"אנחנו ארבעה ויש לנו רק סוס אחד."
פרי חייכה ואמרה:
"אל תדאג יקירי, אני יודעת מה אתה חושב."

עצום עיניים ופקח אותן בעוד רגע, ותראה מה יהיה".

פרי היפהפייה הורידה את מחרוזת הפנינים מצווארה, הורידה ממנה שלש פנינים, והשליחה אותן לרגלי שלשת האחים. הפנינים נפלו, ומתחת האדמה צמחו שלשה סוסים קסומים: סוס כמו הרוח, סוס כמו הברק וסוס כמו גלי הים, ונעמדו לפני האחים.

"עלו על סוסיכם אחיי, עלה גם אתה מחמדי".

הם עלו על סוסייהם ורכבו.

אם ארוכה היתה דרכם או קצרה, זאת לא אדע, אך אני יודע שלבסוף הם הגיעו לדרך עליה נוסעות שיירות, והיא כמו ענפי העץ, מתפצלת לשני כיוונים. האחים הבוגרים עצרו את סוסייהם, נתנו לאיזריו לעבור, ואמרו:

"אתה תוביל אותנו, איזריו. לאיזה כיוון שאתה

תרכב, נרכב אנחנו אחריך".

"טוב" ענה איזריו. "רכבו אחרי ובקרוב אוביל אתכם לגן, שיש בו כל מה שנפש אדם יכלה לחלום עליו. נשהה שם זמן מה ונראה מה יקרה".

כפי שאמר איזריו כך היה. הנה הגן לפנייהם ובגן כל מה שהאדם יכול לרצות.

שלשת האחים ירדו מסוסייהם וגם הפרי ירדה.

אך לא הספיקו לצעוד יותר משלשה צעדים, והנה יוצא לקראתם זקן. זקנו עד הרצפה, גבו כפוף כחטוורת, גבות כמו כנפיים עצומות שמכסות את העיניים, מגיעות עד לחזהו.

"אני מברך אותך איזריו אומר הזקן אני רואה שמצאת את אושרך".

"תודות לך, אבי הקשיש ענה הנער אתה הוא זה שעזר לי למצוא אותו".

ועתה אמור לי מה חפץ לך, ואני אמלא את מבוקשך.

הזקן אמר:

"גם אני הייתי צעיר כמוך, איזריו. הרבה דרכים היו מונחות לרגליי והיה לי כוח רב, אך לא האמנתי בו. הגעתי תמיד למחצית כל דרך, לא השלמתי אף אחת. וכך הגיעה לפתע הזיקנה.

ואתה, איזריו, אם יצאת לדרך, לא האטת מעולם את צעדך, וכך הגעת אל המטרה. אך את הדרך אני הראיתי לך. היה גם אתה נדיב כלפי, גיבורי הצעיר! הרשה נא לי לנשק אותך ואת הפרי היפהפייה שלך פעם אחת."

איזריו ניגש אל הזקן, חיבק אותו בחוזקה ונישק, ואז הוביל אליו את הפרי היפה ואמר:

"גם אותה נשק אבי!"

הזקן נישק את הפרי וראו זה פלא! מעולם לא ראו האחים, את מה שנגלה לעיניהם אז!
לאן נעלם הזקן שהיה כאן זה הרגע: זקנו עד כפות רגליו, גבו כפוף כחטוטר, גבותיו כנפי עיניים שמוטות לו על החזה? הביטו עליו כעת! הזקן הפך לנער, נער בן שבע-עשרה. הוא הפך כל כך יפה, שקל היה לשכוח לאכול או לשתות, אם הסתכלת עליו!
"אל תתפלא, איזריו אמר ממך קיבלתי את הכוח ואת היופי מהפרי. עכשיו לכו הביתה ואני אצא לעולם, בדעה צלולה ובלב חזק, לראות מה יש בו ומה אין".
וכל אחד הלך לדרכו. שילכו להם, ואנחנו, קוראי היקרים, נלך איתם כדי לראות מה עושה הזקנה, אמם של שלשת הבנים.
היא יוצאת יום-יום אל הדרך שלקחה את בניה. יוצאת לראות אם לא רואים אבק של פרסות סוסים, האם לא רואים שם רוכב. בוכה עד בלי די וחוזרת הביתה.
חוזרת עם כאב בלב ומתחילה לסרוג גרביים צבעוניות. מניחה דוגמה אחר דוגמה, והאחת יפה מהשניה.
אולי עוד ישבו בניי, ישמחו בגרביים, ויודו לאמם

על המתנה.
לא ברור אם הרבה ימים עברו או מעט, אך יום אחד, החתולה של הזקנה החלה להסתובב ליד רגליה. מסתובבת בכיוון אחד ומגררת. מסתובבת בכיוון השני ומגררת.
"מה קרה לך, חתלתולה? למה את מסתובבת סביבי? אם את מספרת לי שבניי חוזרים והם כבר קרובים אני נשבעת שאקנה פעמון כסף ואתלה אותו לצווארך! אך אם את משלה אותי אזרוק אותך מהבית ולא אפתח לך את הדלת לעולם!"
עוד בטרם סיימה לדבר, ולפתע המולה בחצר. יוצאת הזקנה, ולא ידעת את מי לברך קודם: את בניה האהובים או את הפרי הזרה, שזרחה בחצרה כמו כוכב!
מה עוד אספר לכם? הזקנה ערכה לבנה הצעיר חתונה, שארכה שבעה ימים ושבע לילות. ניגנו שם זרנות ועודים, וכל אורח קיבל תפוח מתוק.
וגם אני, מאזיניי היקרים, נותן לכל אחד מכם, תפוח מתוק של שמחה.